

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СПОЖИВАННЯ АНТИГЕЛЬМІНТНИХ ЗАСОБІВ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Ткачова О.В., Чабаненко Д.В.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Вступ. За останні роки гельмінтози широко розповсюджені у всьому світі. За статистикою ВООЗ у світі 2 млрд. людей в організмі мають гельмінти [1]. Причиною понад 16 млн. смертей з 50 млн. смертей від усіх хвороб, які щорічно реєструються у світі, є саме паразитарні та інфекційні захворювання. За поширеністю кишкові гельмінтози посідають 2-ге місце після туберкульозу.

За світовою статистикою 1,5 млн. випадків онкологічних недуг зумовлені саме гельмінтами. Так, у США кількість летальних випадків від паразитозів така ж, як і кількість смертей від раку та інсульту. Всесвітньо визнаним канцерогенним паразитом № 1 є збудник опісторхозу [1].

З 250 видів гельмінтів, які здатні паразитувати в організмі людини, в Україні зафіксовано 30 видів. Наразі у нас стало більше гельмінтозів, які раніше були рідкісним явищем. Йдеться про опісторхоз, ехінококоз, дирофіляріоз. Зокрема, кількість випадків дирофіляріозу зросла у 52 рази! Переносчиками його збудників є комарі. В Україні 75% виявлених паразитозів становить ентеробіоз, 20% - аскаридоз. Одним із цих паразитів уражена п'ята частина дітей, які відвідують дитячі заклади [2].

Щорічний показник захворюваності на гельмінтози в Україні складає 1333 випадки на 100 тис. населення, 80% яких припадають на дітей [3]. Але справжня кількість хворих на гельмінтози в Україні значно більша. Взяти до уваги хоча б такий факт: за статистикою у 2004 році в нашій державі виявлено 320 814 випадків гельмінтозів. Водночас аптечна мережа продала аж 4 165 500 упаковок антигельмінтних засобів [2].

Мета роботи. Аналіз асортименту антигельмінтних засобів на фармацевтичному ринку України за три останні роки (2013-2015 рр.).

Методи дослідження. Аналіз асортименту антигельмінтних засобів проводили за даними аналітичної системи дослідження фармацевтичного ринку «Фармстандарт» компанії «Моріон» [4] за 2013-2015 роки.

Основні результати. Антигельмінтні лікарські засоби (АЛЗ) для системного застосування, які призначають для лікування гельмінтозів за міжнародною класифікацією АТС належать до групи P02.

При аналізі фармацевтичного ринку за 2013 рік встановлено, що АЛЗ були представлені 39 торговими найменуваннями (ТН) на основі 7 МНН. В 2013 та 2014 роках група антигельмінтних засобів нарахувала також 39 ТН, а у 2015 році – 34 ТН. У 2015 р. на фармацевтичному ринку зменшилася кількість ТН як вітчизняних, так і іноземних виробників, в основному за рахунок АЛЗ іноземних виробників – «Немозол» у трьох різних формах випуску, виробництва компанії ІРСА (Індія) та «Левамизол», виробництва компанії Elegant India (Індія).

Діапазон цін на антигельмінтні засоби варіював від 1,63 до 476,73 грн. Найбільш дешевим препаратом виявився АЛЗ «Піперазину Адипінат»,

виробництва Борщівський ХФЗ (Україна), табл. 200 мг №10, а найбільш дорогим – АЛЗ «Ворміл», виробництва компанії Mili Healthcare (Великобританія), пор. д/орал. сусп. 200 мг/10 г, №10.

Таблиця 1

Аналіз асортименту антигельмінтних засобів на фармацевтичному ринку України за 2013-2015 роки

№ п/п	МНН препарату	Період досліджень, рік	Кількість ТН	Виробники: вітч. / іноз.	Діапазон цін за упаковку, грн.
1.	P02B A01 Празиквантел	2013	1	0/1	252,99
		2014	1	0/1	273,77
		2015	1	0/1	282,55
2.	P02C A01 Мебендазол	2013	3	0/3	11,94-18,86
		2014	3	0/3	8,82-30,35
		2015	2	0/2	33,01-63,05
3.	P02C A03 Альбендазол	2013	10	2/8	7,84-75,94
		2014	11	3/8	14,50-76,73
		2015	9	3/6	27,79-476,73
4.	P02C B01 Піперазин	2013	4	4/0	1,63-2,88
		2014	3	3/0	3,05-3,07
		2015	3	3/0	3,4-4,10
5.	P02C C01 Пірантел	2013	16	9/7	2,91-32,45
		2014	16	9/7	3,21-38,48
		2015	15	8/7	4,58-85,25
6.	P02C E01 Левамізол	2013	5	1/4	4,26-21,20
		2014	4	1/3	5,07-33,18
		2015	3	1/2	9,94-66,59
7.	P02C X10 Інші антигельмінтні засоби	2013	1	1/0	5,48
		2014	1	1/0	7,54
		2015	1	1/0	10,04
Усього препаратів на фармацевтичному ринку		2013	40	17/23	1,63-252,99
		2014	39	17/22	3,05-273,77
		2015	34	16/18	3,4-476,73

Структурний аналіз асортименту антигельмінтних засобів показав, що в найбільшому асортименті представлена підгрупа P02C C01 «Пірантел», яка у 2013 та 2014 рр. налічувала 16 ТН, а у 2015 р. – 15 ТН. (табл. 1). Препарати на основі МНН «Празиквантел» (P02BA01) та «Інші антигельмінтні засоби» (P02CX10) представлені тільки 1-2 ТН, що потребує розширення асортименту ТН даних МНН для задоволення потреби населення в ефективних, недорогих та безпечних препаратах.

На фармацевтичному ринку України антигельмінтні лікарські засоби представлені у різних лікарських формах: таблетки під оболонкою, таблетки жувальні, порошок для оральної суспензії, суспензія для перорального

застосування, суспензія оральна. Найбільш широко препарати на ринку представлені у вигляді таблеток (24 ТН) та суспензії оральної (10 ТН).

Український ринок антигельмінтних засобів формується з виробників 11 країн, серед яких в найбільшій кількості ТН представлені фірми-виробники з України (21 ТН), Індії та Великобританії (по 6 ТН), Франції та Венгрії (по 3 ТН).

Таким чином, кількість антигельмінтних засобів має широкий вибір МНН, але 2 з них – «Празиквантел» (P02BA01) та «Інші антигельмінтні засоби» (P02CX10) представлені на фармацевтичному ринку в обмеженій кількості торгових найменувань (1-2 ТН), що створює можливості для розширення асортименту препаратів даних підгруп.

Висновок. Отримані дані свідчать про те, що не всі антигельмінтні засоби представлені в широкому асортименті. МНН «Пірантел» та «Празиквантел» представлені по 1-2 ТН, що свідчить про необхідність розширення асортименту ТН даних МНН для задоволення потреби населення в ефективних, недорогих та безпечних препаратах. Ціни в залежності від виробника варіюють від низьких до високих, що дає можливість вибору, а також робить лікування для різних шарів населення доступним.

Список літератури

1. Горленко О. М. Гельмінтози: епідеміологія, клініка, діагностика та лікування / О. М. Горленко, В. М. Поляк-Товт, М. А. Поляк // Проблеми клінічної педіатрії. – 2013. – № 2. – С.10–11.

2. Чим небезпечні паразити. Методичні рекомендації для медичних працівників Житомирського обласного центру здоров'я [Електронний ресурс]. – 2008. – Житомир. – Режим доступу до сайту: <http://www.c3n.info/registration/content/ua1239/pages/f5253.html>

3. Барсукова О. Гельмінтози широко розповсюджені у всьому світі / О. Барсукова // Щотижневик «Аптека». – 2003. – № 30. – Випуск від 13.10.2003 р.

4. Програмний комплекс «Аптека» компанії «Моріон» [Електронний ресурс]. – режим доступу до сайту: НТГ:// pharmbase.com.ua/poisk